

Ambassadeur te Washington (Van Roijen) aan minister van Buitenlandse Zaken (Stikker), 25 jan. 1952

Ik vernam van de Britse Ambassade, dat ingevolge toezegging vermeld in mijn 738, de Britse Gezant Steel gisteren een onderhoud had met Matthews, die bevestigde, dat een nieuwe instructie inzake Nieuw-Guinea was opgesteld, welke nog niet door Acheson was goedgekeurd, zodat hij niet bereid was de inhoud daarvan mede te delen. Steel had met nadruk betoogd dat uitbreiding van het Nieuw-Guineaconflict uiterst gevaarlijk voor de politieke stabiliteit in Zuidoost-Azië was, zodat bevroering van de toestand voor lange tijd door ondubbelzinnige Amerikaanse houding zou moeten worden bevorderd. Bovendien zou hij er voor hebben gepleit, dat Amerika zijn waardevolle Nederlandse partner in NAP niet in de steek zou laten.

Steel had de reactie van Matthews niet zeer bevredigend gevonden, aangezien deze had gezegd, dat hij weinig kans zag om door matigende invloed op Indonesië de toestand langer dan tot na de verkiezingen in Nederland te bevroeren, hetgeen door de Engelsen als geheel onvoldoende wordt beschouwd. (Overigens klopt dit met de indruk die de Minister-President kreeg van de houding van Acheson, die scheen te menen, dat er kans bestond dat na de Nederlandse verkiezingen de nieuw optredende regering wellicht tot een compromis inzake Nieuw-Guinea zou komen. Dit is door Drees rechtgezet). Vermoedelijk zal dit zowel voor de Engelsen als voor de Australiërs aanleiding zijn tot voortgezette activiteit, waaromtrent ik nader zal berichten.

De geciteerde uitspraak van Matthews duidt op onderliggende Amerikaanse gedachte, dat de status-quo op de duur niet zal kunnen worden gehandhaafd en een compromis noodzakelijk wordt. Aangezien een voor Indonesië aanvaardbaar compromis slechts door onaanvaardbare concessies onzerzijds kan worden verkregen, is de geschetste gedachtengang uiterst gevaarlijk. De Australiërs zien dit ook in en zullen daarom zeker doorgaan met hun pogingen om het State Department tot nadere gedachten te brengen.

Zelf zal ik begin volgende week wederom Matthews terzake benaderen.